

BOGDAN SOCOL

100 de fotbaliști legendari

Cuprins

PREFAȚĂ. ÎNCHISOAREA PASIUNII	7
INTRODUCERE	9
RICARDO ZAMORA	13
LEV IAȘIN	17
GORDON BANKS.....	20
DINO ZOFF.....	24
PETER SCHMEICHEL	29
GIANLUIGI BUFFON.....	32
IKER CASILLAS	35
GIUSEPPE MEAZZA	39
LEONIDAS.....	44
SIR STANLEY MATTHEWS	47
FRITZ WALTER	53
ZIZINHO	57
GUNNAR NORDAHL.....	61
NILS LIEDHOLM.....	64
JUAN ALBERTO SCHIAFFINO	67
ALFREDO DI STEFANO	70
FERENC PUSKAS.....	76
LADISLAU KUBALA	81
DIDI	84
RAYMOND KOPA	88
JUST FONTAINE.....	92
GARRINCHA	95
FRANCISCO GENTO.....	100
LUIS SUAREZ	103
OMAR SIVORI	107
UWE SEELER	111
SIR BOBBY CHARLTON.....	114

JOSE ALTAFINI.....	119
DENIS LAW.....	123
PELE.....	126
BOBBY MOORE.....	130
GEOFF HURST.....	132
EUSEBIO.....	135
GIACINTO FACCHETTI.....	140
SANDRO MAZZOLA.....	142
GIANNI RIVERA.....	144
GUNTER NETZER.....	146
FRANZ BECKENBAUER.....	151
GERD MÜLLER.....	155
GEORGE BEST.....	157
JOHAN CRUYFF.....	160
NICOLAE DOBRIN.....	164
KEVIN KEEGAN.....	168
KENNY DALGLISH.....	170
PAUL BREITNER.....	176
JOHAN NEESKENS.....	178
OLEG BLOHIN.....	181
ZICO.....	184
SOCRATES.....	189
MARIO KEMPES.....	192
MICHEL PLATINI.....	195
KARL-HEINZ RUMMENIGGE.....	200
ILIE BALACI.....	202
PAOLO ROSSI.....	207
HUGO SANCHEZ.....	209
FRANCO BARESI.....	211
DIEGO MARADONA.....	213
GARY LINEKER.....	222
LOTHAR MATTHÄUS.....	226
RUUD GULLIT.....	228
FRANK RIJKAARD.....	233
RONALD KOEMAN.....	236
JEAN-PIERRE PAPIN.....	239
MIODRAG BELODEDICI.....	242
MICHAEL LAUDRUP.....	245

JÜRGEN KLINSMANN	250
MARCO VAN BASTEN	253
GHEORGHE HAGI	257
ROMARIO	268
HRISTO STOICIKOV	272
ZBIGNIEW BONIEK	275
ERIC CANTONA	278
DEJAN SAVICEVIC	283
GEORGE WEAH	288
ROBERTO BAGGIO	291
GICĂ POPESCU	294
PAOLO MALDINI	299
GABRIEL BATISTUTA	302
DENNIS BERGKAMP	304
ALAN SHEARER	307
RIVALDO	310
ZINÉDINE ZIDANE	313
PAVEL NEDVED	321
LUIS FIGO	324
ROBERTO CARLOS	328
JAVIER ZANETTI	331
RYAN GIGGS	335
ALESSANDRO DEL PIERO	338
DAVID BECKHAM	340
CLARENCE SEEDORF	346
RONALDO	350
FRANCESCO TOTTI	356
ANDREI ȘEVCENKO	359
RAÚL GONZÁLEZ	362
THIERRY HENRY	365
ANDREA PIRLO	371
MICHAEL OWEN	374
XAVI HERNANDEZ	379
CRISTIANO RONALDO	382
LIONEL MESSI	388
SURSE	395

INTRODUCERE

De-a lungul timpului, au existat fotbaliști ridicați la statutul de zei, precum Maradona, Di Stefano, Pelé, Eusebio sau Cruyff, pe care îi cunoaște o lume întreagă, chiar și cei care nu iubesc neapărat fotbalul. Deși mă tot întreb: oare e posibil ca cineva să nu iubească, totuși, fotbalul, un sport devenit fenomen global și care adună în jurul unui balon rotund atâtea orgolii, ambiții, pasiuni, speranțe, drame și vise? Pentru că fotbalul înseamnă astăzi nu doar jocul și pasiunea lumii, ci și limbajul ei. Dar nu doar zeii Olimpului fotbalului au un loc aparte într-un Parthenon al legendelor. Ci și Titanii, alte creaturi supranaturale, apărute înaintea zeilor și care au înnobilit fotbalul prin înzestrările lor aparte. Mulți dintre ei au fost uitați de noi, dar rămân o componentă aparte a istoriei prin felul în care au schimbat ireversibil modul de a juca, dar și de a privi și judeca fotbalul, sau „The Beautiful Game” cum îi spun englezii.

Îl trăim, îl respirăm, dar fotbalul nu ne aparține nouă, ci lor. Îi urmărim cu sufletul la gură pe eroii care am fi vrut să fim noi, vișătorii din jurul balonului rotund.

Toți cei 100 de fotbaliști legendari prezentați în această carte și-au pus amprenta într-un mod unic asupra sportului-rege, nu doar din punct de vedere al trofeelor cucerite, dar și ca urmare a impactului pe care l-au

avut asupra maselor. Unii sunt considerați creații ale Divinității, alții sunt văzuți drept niște genii pustii sau lideri autentici, dar toți au scris pagini de aur în istoria fotbalului. Fie că au făcut-o la Campionatele Mondiale, la turneele finale EURO, în Cupa Campionilor sau în celelalte competiții continentale, fie că au câștigat sau nu Balonul de Aur, trofeul de referință din punct de vedere individual în fotbal.

Mărturisesc că nu mă așteptam să am parte de o asemenea bucurie în momentul în care, la rugămintea editurii EuroPress Group, m-am apucat să scriu această carte. Inițial, mi se părea că va fi destul de anost să strâng în jurul unor nume importante din fotbalul mondial niște date, statistici și trofee, printre care să inserez și câte o poveste. Numai că de la primul jucător și până la ultimul, am avut senzația unei călătorii în timp, în care m-am teleportat pe marile arene ale lumii la cele mai importante momente din istoria acestui sport fabulos. Uneori, nu a fost o muncă ușoară, dar în permanență, a fost al naibii de frumoasă. Și fiecare fotbalist despre care scriam parcă avea o poveste și mai frumoasă și mai spectaculoasă decât a celui despre care tocmai scrisesem! De aceea, consider că a fost un privilegiu să lucrez la această carte, la care m-a ajutat și fostul meu coleg de la Realitatea TV și Digi Sport, Robert Zaharia, căruia îi mulțumesc pentru sprijin. Dar în primul rând, trebuie să mulțumesc fotbalului care ne face viața mai frumoasă sau mai amară, uneori, dar nu ne lasă nicio dată indiferenți, și acestor jucători care au făcut fericiți o lume întreagă!

A fost o muncă foarte elaborată, mai întâi, de a-i aduna pe cei 100 de fotbaliști, apoi de a le culege și reda poveștile. În același timp, a fost și o experiență deosebită să descopăr atâtea lucruri puțin știute despre mulți

dintre cei mai mari jucători ai planetei. De exemplu, știam că Giuseppe Meazza a fost un nume uriaș pentru Inter, dar habar nu aveam că de foarte multe ori venea la meciuri direct de la bordel și rezolva problema cu două-trei goluri! Totodată, nu m-aș fi putut gândi cum fotbalul i-a salvat viața lui Fritz Walter, care a fost la un pas de a fi deportat în Siberia ca prizonier de război dintr-un lagăr din Maramureș înainte de a deveni campion mondial în 1954! Sunt doar două dintre istorisirile care completează portretele celor care au făcut o lume întregă să viseze, să râdă și să plângă.

Cartea de față nu ar trebui să lipsească din biblioteca oricărui iubitor de fotbal pentru poveștile extraordinare ale eroilor arenelor, dar și pentru că este, în sine, o istorie a sportului-rege din perioada interbelică până în zilele noastre.

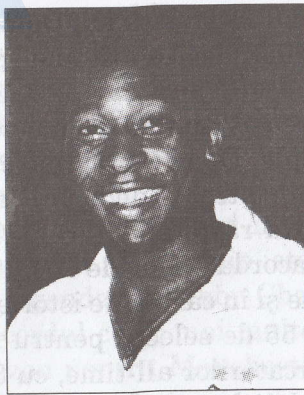
Ca de obicei, însă, există și o urmă de îndoială că ar fi putut apărea și alte nume în locul celor alese și mereu intervine și o notă de subiectivism când vine vorba de un asemenea demers. Nu a fost deloc o decizie ușoară, însă, am încercat cât am putut de mult să țin cont de toate criteriile posibile, performanțe la nivel de echipă națională și de club, performanțe individuale și impact social. Am plecat de la topul celor mai buni 100 de fotbaliști ai secolului XX stabilit de revista World Soccer, în 1999, dar și de la lista FIFA 100 întocmită de Pelé. După ce am citit toate poveștile lor, am înlocuit, acolo unde am crezut, câte un jucător mai puțin impunător cu altul mai atrăgător și ca nume și ca rezonanță, încercând să adaptez totul în funcție și de fotbalul contemporan. În plus, au fost cazuri unde am ales un fotbalist și datorită istoriei sale chiar în dauna unuia cu un palmares mai bogat, așa cum s-a întâmplat cu Socrates și Gunter Netzer, preferați în locul lui Falcao și Uli Hoeness. Totuși, mi s-a

rupt un pic sufletul când am fost nevoit să renunț la unii jucători care nu ar merita să lipsească din acest club select, precum David Ginola, Wayne Rooney, Ronaldinho, Lilian Thuram, Paul Gascoigne, Enzo Francescoli, Paul Scholes, Falcao, John Charles, Juan Roman Riquelme, Jose Luis Chilavert, Rogerio Ceni și Kaka.

Lucrarea de față nu își propune să ierarhizeze cei mai mari fotbaliști ai planetei, ci doar să le prezinte poveștile și realizările pentru a le întări și mai mult legenda.

Ordinea în care sunt prezentați este strict cronologică, în funcție de data nașterii fiecărui jucător în parte, singura diferențiere fiind făcută între portari și jucătorii de câmp, iar pentru cei încă în activitate, cifrele statistice sunt cele consemnate la începutul anului 2016.

Un capitol aparte îl au fotbaliștii români, care ne-au bucurat existența cu talentul lor imens și cu rezultatele care au electrizat oamenii, scoțându-i din case pentru a-și împărtăși împreună fericirea în niște vremuri în care un meci de fotbal era precum vizita unui copil într-o fabrică de ciocolată. De aceea, Nicolae Dobrin, Ilie Balaci, Gică Hagi, Gică Popescu și Miodrag Belodedici sunt puși la loc de cinste în colecția celor mai buni 100 de fotbaliști din istoria omenirii.

PELÉ

(Născut în 1940)

„**D**acă ești primul, ești primul. Dacă ești al doilea, nu ești nimic.” – Pelé

Familia îl alinta „Dico”, iar el nu putea să pronunțe corect numele unui portar de la Vasco da Gama, Bile, căruia îi spunea Pile. Amuzat, un coleg de școală a sesizat greșeala și l-a strigat cumva asemănător. Și tatăl și-a pus amprenta asupra numelui. L-a numit și Edson, în onoarea celebrului inventator Thomas Edison.

Iar puștiul avea să aducă lumina în fotbal. În 1950, când și-a văzut tatăl plângând după celebrul *Maracanazo*, l-a consolată spunându-i: „Nu mai fi necăjit. Într-o zi, eu voi câștiga Cupa Mondială!” Remarcat de fostul internațional brazilian Waldemar de Brito pe când avea 11 ani, el a ajuns la Santos în 1956, impresionându-l pe antrenorul Lula, după ce a fost prezentat drept „cel care va deveni cel mai bun fotbalist din lume” de către de Brito. În septembrie 1956, a marcat un gol la debutul pentru Santos, când nici nu împlinise 16 ani,

într-un meci amical, iar spectatorii plecau de la stadion șoptind un nume care avea să intre în istoria fotbalului: EDSON ARANTES DO NASCIMENTO „PELE”. Pe 7 iulie 1957, debuta cu gol în naționala Braziliei în meciul cu Argentina de pe Maracana, pierdut cu 1-2, devenind, la 16 ani și nouă luni cel mai tânăr jucător care înscrie la nivel internațional!

Chiar dacă nu vor găsi niciodată răspunsul la eterna și complicata întrebare: „Cine a fost mai bun, Pelé sau Maradona?”, microbiștii trebuie să știe pe de rost trei lucruri extrem de importante: că Pelé a marcat 1281 de goluri în 1363 de meciuri, că la 17 ani a devenit cel mai tânăr campion mondial din istoria fotbalului și că este singurul jucător care a cucerit de trei ori Cupa Mondială, în 1958, 1962 și 1970.

Născut în orașul Três Corações, pe 23 octombrie 1940, Pelé a știut să ajungă prin cele mai fine driblinguri la inimile fanilor. Până și cei mai temuți adversari au făcut plecăciuni în fața lui „O Rei”¹. „Pelé este peste Maradona, Cruyff și Platini”, a spus Franz Beckenbauer, completat de Just Fontaine: „Atunci când l-am văzut pe Pelé jucând, am simțit că trebuie să-mi agăt ghețele în cui.” Pelé l-a hipnotizat și pe Tarcisio Burgnich, fundașul care i-a făcut marcaj în finala Cupei Mondiale din 1970. „Mi-am spus înainte de meci că este făcut din piele și oase, ca orice om. Dar m-am înșelat”, a spus italianul. Șase titluri de campion al Braziliei, două Copa Libertadores, două Cupe Intercontinentale și 77 de goluri în 91 de partide pentru echipa națională sunt cifre mici pentru uriașul impact social, financiar și politic pe care Pelé l-a avut în carieră. „Când juca Pelé și se oprea pe teren, adversarii se rătăceau în labirinturile pe care

¹ Regele.

le construiau picioarele sale”, avea să spună mai târziu Eduardo Galeano, celebru scriitor uruguayan.

De teamă ca Pelé să nu fie adoptat de altă țară, guvernul brazilian, a anunțat oficial în 1961 că „Perla Neagră” face parte din tezaurul național.

În 1967, Pelé a fost invitat de onoare în Nigeria, o țară aflată în plin conflict armat. Fiindcă toată lumea voia să-l vadă pe „O Rei” jucând, trupele guvernamentale și armatele de rebeli au făcut pace pentru 48 de ore.

Memorabil rămâne și discursul lui Ronald Reagan în ziua în care Pelé a fost oaspete la Casa Albă: „Mă numesc Ronald Reagan, sunt Președintele Statelor Unite ale Americii. Dar tu nu ai nevoie de introducere, deoarece toată lumea știe cine este Pelé.”

În 1958, devenea cel mai tânăr marcator din istoria Cupei Mondiale, la 17 ani și 239 de zile, iar pe 19 noiembrie 1969, Pelé înscria golul cu numărul 1000 al carierei. De atunci, în fiecare an, 19 noiembrie este considerată de fanii lui Santos drept „Ziua Pelé”.

În 1970, înainte să dea lovitura de start a unui meci de la Mondialul mexican, Pelé l-a rugat pe arbitru să îl lase să își lege șireturile ghetelor. Camerele au surprins gestul, iar Puma, firma care îl sponsoriza pe legendarul fotbalist, a dat o adevărată lovitură în plan financiar. „Iertați-mi lipsa de modestie, dar n-am văzut încă pe nimeni jucând mai bine decât mine la Cupa Mondială din 1970!”, a spus Pelé după turneul final din Mexic!

În 1975, Pelé a semnat cu americanii de la New York Cosmos, echipă pentru care a reușit 31 de goluri în 56 de meciuri. La fiecare meci, jucătorii echipei adverse voiau tricoul legendarului fotbalist. „Aduceam la meci câte 25-30 de tricouri cu numele lui Pelé și le ofeream fiecărui jucător al echipei adverse. Altfel, nu ieșeam viu din stadion”, a declarat Gordon Bradley, unul dintre antrenorii

celor de la New York Cosmos. Pelé i-a făcut pe americani să se îndrăgostească de fotbal. Când a semnat cu Santos, în 1975, audiența la meciurile de soccer era de 7597 de spectatori. Doi ani mai târziu, când Pelé avea să joace ultimele sale partide pentru Santos, la meciuri veneau în medie 13584 de spectatori, cu aproape 80 la sută mai mult.

Pelé a marcat în întreaga carieră 92 de hat-trick-uri, a reușit în 31 de rânduri să înscrie patru goluri într-un meci, în șase jocuri a marcat de câte cinci ori și într-o singură partidă a reușit nu mai puțin de opt goluri. Pelé a jucat ultimul meci oficial pentru Brazilia pe 18 iulie 1971, într-un amical încheiat la egalitate, 2-2, cu Iugoslavia. În 1999, Comitetul Internațional Olimpic l-a desemnat pe Pelé drept Sportivul Secolului, iar revista americană Time l-a inclus în lista celor mai influenți 100 de oameni ai secolului XX. Cu 1 281 de goluri marcate în 1363 de meciuri oficiale și neoficiale, Pelé a intrat și în Cartea Recordurilor Guinness drept cel mai prolific fotbalist al tuturor timpurilor. În 2013, a fost recompensat de FIFA cu Balonul de Aur de Onoare, ca o recunoaștere a carierei sale prodigioase.

„Nu am avut vreodată idoli, dar cred că acest sport, în loc de a se numi fotbal, ar trebui să poarte numele lui Pelé!” – Romario

BOBBY MOORE

(1941-1993)

Robert Frederick Chelsea „Bobby” Moore s-a născut pe 12 aprilie 1941, la Barking, Essex. În copilărie, „Mooro”, așa cum era alintat de suporteri, era mai bun ca jucător de cricket decât ca fotbalist, dar sportul-rege l-a făcut cunoscut în întreaga lume.

Moore a jucat pentru West Ham United mai bine de un deceniu, însă va rămâne în istoria fotbalului mondial ca fiind căpitanul care a condus naționala Angliei către singurul ei titlu mondial, în 1966. Moore face parte din Echipa Secolului XX, iar legendarul Pelé a spus despre englez că este cel mai bun apărător împotriva căruia a jucat.

Bobby Moore a strâns 108 selecții pentru echipa națională, un record depășit doar de Peter Shilton, David Beckham și Steven Gerrard. „Moore este căpitanul meu, liderul meu, mâna mea dreaptă. A fost spiritul și sufletul echipei. Un fotbalist calculat, în mâinile căruia mi-aș încredința viața. A fost un profesionist desăvârșit, cel mai bun cu care am lucrat. Fără el, Anglia nu ar fi câștigat